

**MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY
A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Č.: 06451/2013/C411-SCLVD/58249

Č.: ÚVL-98/2013

**ZÁSADY SPRÁVOVANIA VZDUŠNÉHO
PRIESTORU SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

OBSAH

1.1	SKRATKY	3
1.2	DEFINÍCIE	4
HLAVA 2 – VŠEOBECNÉ USTANOVENIA		7
2.1	VSTUPY	7
2.2	VÝSTUPY	7
2.3	SÚVISIACE ZÁZNAMY	7
2.4	SÚVISIACE DOKUMENTY	7
HLAVA 3 – ÚČEL		8
HLAVA 4 – STÁLA MEDZIREZORTNÁ KOMISIA		8
HLAVA 5 – PRINCÍPY		9
5.1	VŠEOBECNE	9
5.2	BEZPEČNOSŤ	10
5.3	ROKOVANIE	10
5.4	SPOLUPRÁCA	10
5.5	ZVEREJŇOVANIE	10
5.6	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	10
5.7	VÝKONNOSŤ SYSTÉMU	11
HLAVA 6 - VÝBOR KOMISIE		11
HLAVA 7 – STRATÉGIA SPRAVOVANIA VZDUŠNÉHO PRIESTORU A REVÍZNY PROCES		11
HLAVA 8 – METODIKA ZMIEN VZDUŠNÉHO PRIESTORU		12
HLAVA 9 – DYNAMICKÉ SPRAVOVANIE VZDUŠNÉHO PRIESTORU		12
HLAVA 10 – PRIORITY PRI SPRAVOVANÍ VZDUŠNÉHO PRIESTORU		13
HLAVA 11 – CEZHRANIČNÁ PÔSOBNOSŤ		14
HLAVA 12 – PROJEKTOVANIE ŠTRUKTÚR VZDUŠNÉHO PRIESTORU		14
HLAVA 13 – ZVEREJŇOVANIE		14
HLAVA 14 – ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA		15
PRÍLOHY:		
Príloha A		
Príloha B		
Príloha C		

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

HLAVA 1 - SKRATKY A DEFINÍCIE**1.1 Skratky**

AIP SR	Letecká informačná príručka Slovenskej republiky
AIP SUP	Doplnok k AIP
AIRAC	Regulácia a riadenie leteckých informácií
AMC	Pracovisko spravovania vzdušného priestoru
ASM	Spravovanie vzdušného priestoru
ATC	Riadenie letovej prevádzky
ATFCM	Usporiadanie toku a kapacity letovej prevádzky
ATS	Letové prevádzkové služby
AUP	Plán využitia vzdušného priestoru
CBA	Cezhraničný vzdušný priestor
CDR	Podmienená trať
D	Nebezpečný priestor (Danger Area)
Doc	Dokument
ECAC	Európska konferencia civilného letectva
FUA	Koncepcia pružného využitia vzdušného priestoru
GAT	Všeobecná letová prevádzka
ICAO	Medzinárodná organizácia civilného letectva
LoA	Dohoda o koordinačných postupoch medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky
NATO	Severoatlantická aliancia
NSA	Národný dozorný orgán
OAT	Špeciálna letová prevádzka
P	Zakázaný priestor (Prohibited Area)
PCA	Vzdušný priestor použiteľný po predchádzajúcej koordinácii
R	Obmedzený priestor (Restricted Area)
RCA	Vzdušný priestor použiteľný bez predchádzajúcej koordinácie (riadiaci OAT má k dispozícii letové a radarové dáta GAT a pozná zámery riadiaceho GAT)
SNA	Slovenský národný aeroklub
SNSL	Sekcia navigačných služieb a letísk Dopravného úradu SR
TRA	Prechodne rezervovaný vzdušný priestor
TSA	Prechodne vyčlenený vzdušný priestor
UUP	Aktualizovaný plán využitia vzdušného priestoru

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

1.2 Definície

Ad hoc štruktúry¹

časti vzdušného priestoru (trate a/alebo priestory) určené na prevádzkové účely, kde je potrebné na ich vytvorenie a aktiváciu prijať rozhodnutie v kratšej dobe ako na strategickej úrovni. Zriadenie takejto ad hoc štruktúry na úrovni predtaktickej alebo taktickej má spĺňať požiadavky dizajnu vzdušného priestoru a bezpečnostné kritériá.

Aktualizovaný plán využitia vzdušného priestoru (UUP)

správa ASM so štatútom NOTAM, vydávaná pracoviskom AMC za účelom aktualizácie a nahradenia správy AUP, resp. predchádzajúcej správy UUP.

Civilno-vojenská koordinácia²

koordinácia medzi civilnou a vojenskou stranou, ktoré sú oprávnené prijímať rozhodnutia a schvaľovať opatrenia pre daný účel.

Koncepcia pružného využívania vzdušného priestoru³ (FUA)

koncepcia, v zmysle ktorej by sa vzdušný priestor nemal označovať ako výhradne civilný alebo vojenský vzdušný priestor, ale mal by sa skôr považovať za jeden celok, v ktorom sa musia požiadavky všetkých používateľov uspokojiť v čo najväčšom možnom rozsahu.

Prevádzka On-route

lety GAT letiace po tratiach ATS.

Prevádzka Off-route

lety GAT letiace mimo tratí ATS.

Plán využitia vzdušného priestoru (AUP)

správa ASM v štandardnom formáte so štatútom NOTAM, oznamujúca každodenné rozhodnutie pracoviska AMC o prechodnom vyčlenení vzdušného priestoru pod jeho právomocou na určitý čas.

Podmienená trať (CDR)

trať ATS alebo jej časť, ktorá môže byť plánovaná alebo použitá podľa stanovených podmienok.

Trate CDR sú rozdelené do troch kategórií podľa predpokladanej možnosti využitia, vychádzajúcej z plánovania a očakávanej úrovne aktivity v relevantných TSA/TRA/R.

Trate CDR môžu byť zaradené do jednej alebo viacerých z troch nasledujúcich kategórií, pričom potenciálna zmena kategórie CDR sa viaže na stanovený čas:

- a) *kategória jedna – stále plánovateľná CDR;*
- b) *kategória dva – nie stále plánovateľná CDR;*
- c) *kategória tri – neplánovateľná CDR.*

Pracovisko spravovania vzdušného priestoru² (AMC)

spoločné civilno-vojenské pracovisko zodpovedné za každodenné spravovanie a dočasné pridelovanie národného alebo regionálneho vzdušného priestoru patriaceho do zodpovednosti jedného alebo viacerých štátov EÚ.

Prechodne vyčlenený vzdušný priestor (TSA)

vymedzený vzdušný priestor normálne pod jurisdikciou jedného orgánu, ktorý je po vzájomnej dohode prechodne vyčlenený na výlučné využitie iným orgánom, cez ktorý inej prevádzke nie je povolený prelet.

Prechodne rezervovaný vzdušný priestor (TRA)

vymedzený vzdušný priestor normálne pod jurisdikciou jedného orgánu, ktorý je po vzájomnej dohode prechodne rezervovaný na výlučné využitie iným orgánom, cez ktorý môže iná prevádzka na základe povolenia ATC preletieť.

¹ EUROCONTROL Guidelines for Airspace Management - The ASM Handbook, Edition 3.0

² Nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru (Ú. v. EÚ L 342, 24.12.2005).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba v platnom znení (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004).

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

Spravovanie vzdušného priestoru ³ (ASM)	<p>predstavuje plánovaciú činnosť s primárnym cieľom maximalizácie využitia dostupného vzdušného priestoru dynamickým pridelovaním času a v určitom čase rozdelenie vzdušného priestoru medzi rôzne kategórie používateľov vzdušného priestoru na základe krátkodobých potrieb.</p> <p><i>V kontexte koncepcie FUA je spravovanie vzdušného priestoru všeobecným termínom pokrývajúcim manažérske činnosti na troch úrovniach – strategickú, predtaktickú a taktickú vykonávaných s cieľom dosiahnutia najefektívnejšieho využitia vzdušného priestoru podľa skutočných potrieb a ak je to možné, vyhnúť sa permanentnému vyčleneniu vzdušného priestoru.</i></p>
Stanovište riadenia letovej prevádzky	všeobecný výraz, ktorý podľa okolností znamená oblastné stredisko riadenia, približovacie stanovište riadenia alebo letiskovú riadiacu vežu.
Stanovište letových prevádzkových služieb (stanovište ATS)	<p>Všeobecný výraz, ktorý znamená podľa okolností stanovište riadenia letovej prevádzky, letové informačné stredisko alebo ohlasovňu letových prevádzkových služieb (pozri predpis L11 Letové prevádzkové služby).</p> <p>Podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru (ďalej len „nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005“) znamená civilné alebo vojenské stanovište zodpovedné za poskytovanie letových prevádzkových služieb.</p>
Špeciálna letová prevádzka (OAT)	<p>zahŕňa všetky lety, ktoré nie sú vykonávané v súlade s podmienkami na lety GAT, pre ktoré boli pravidlá a postupy stanovené príslušným národným orgánom.</p> <p><i>OAT môže zahŕňať civilné lety, ako sú napr. skúšobné lety, ktoré vyžadujú odchýlky od pravidiel ICAO.</i></p>
Štruktúry vzdušného priestoru	<p>špecifické časti vzdušného priestoru ustanovované tak, aby vyhovovali požiadavkám na bezpečnú letovú činnosť.</p> <p><i>V kontexte koncepcie FUA „štruktúry vzdušného priestoru“ zahŕňajú riadený vzdušný priestor, trate ATS, vzdušné sektory ATC, obmedzené priestory (R), nebezpečné priestory (D), zakázané priestory (P), prechodne vyčlenené priestory (TSA), prechodne rezervované priestory (TRA) a cezhraničné priestory (CBA).</i></p>
Trať ATS	<p>stanovená časť štruktúry vzdušného priestoru určená na vedenie toku letovej prevádzky podľa potrieb na poskytovanie letových prevádzkových služieb.</p> <p><i>V kontexte koncepcie FUA termín „trate ATS“ znamená letovú cestu v hornom riadenom vzdušnom priestore, štandardnú odletovú trať, štandardnú príletovú trať, trate RNAV, permanentné trate, trate CDR.</i></p>
Strategická úroveň ASM	činnosť spojená s definovaním a presadzovaním národnej stratégie spravovania vzdušného priestoru zohľadňujúc národné a medzinárodné požiadavky. Zahŕňa činnosti stanovené v článku 4 nariadenia Komisie č. 2150/2005.
Predtaktická úroveň ASM	výkon činností v rámci existujúcich štruktúr a postupov definovaných na strategickú úroveň ASM a na dosiahnutie konsenzu medzi zainteresovanými civilnými a vojenskými orgánmi.
Taktická úroveň ASM	aktivity vykonávané v deň činnosti - aktivácia, zrušenie aktivácie alebo zmena v reálnom čase priestoru prideleného na predtaktickú úroveň ASM alebo vzdušného priestoru, ktorý bol pridelený dynamicky na riešenie špecifických problémov súvisiacich so vzdušným priestorom a/alebo prevádzkovej situácie konkrétnych letov OAT/GAT v reálnom čase medzi civilnými a vojenskými stanovišťami ATS a/alebo riadiacimi letovej prevádzky.
Vojenské stanovište riadenia ²	znamená každé stacionárne alebo mobilné vojenské stanovište, ktoré riadi vojenskú letovú prevádzku a/alebo iné činnosti, ktoré si pre svoj špecifický charakter môžu vyžadovať rezerváciu alebo obmedzenie vzdušného priestoru.
Všeobecná letová prevádzka (GAT)	zahŕňa všetky lety vykonávané podľa pravidiel a postupov ICAO a/alebo národných civilných predpisov a zákonov.

	<i>GAT môže zahŕňať vojenské lety vykonávané podľa pravidiel a postupov ICAO.</i>
Vzdušný priestor použiteľný bez predchádzajúcej koordinácie (RCA)	časť vzdušného priestoru definovaných rozmerov, v ktorom sú lety GAT povolené letieť „off-route“ bez predchádzajúcej koordinácie riadiaceho GAT s riadiacim OAT.
Vzdušný priestor použiteľný po predchádzajúcej koordinácii (PCA)	časť vzdušného priestoru definovaných rozmerov, v ktorom sú lety GAT povolené letieť „off-route“ len po predchádzajúcej koordinácii riadiaceho GAT s riadiacim OAT.
Zámery riadiaceho	aktuálne letové údaje, ktoré musia byť skordinované v súlade s LoA buď súčasne alebo pred vydaním príslušného letového povolenia.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

Hlava 2 – Všeobecné ustanovenia

2.1 Vstupy

EUROCONTROL Guidelines for Airspace Management - The ASM Handbook, Edition 3.0

Nariadenie (ES) č. 549/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie) v platnom znení.

Nariadenie (ES) č. 551/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom vzdušnom priestore (nariadenie o vzdušnom priestore) v platnom znení.

Nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru.

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 255/2010 z 25. marca 2010, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá manažmentu toku letovej prevádzky.

2.2 Výstupy

Korektné spravovanie vzdušného priestoru.

2.3 Súvisiace záznamy

Neaplikuje sa.

2.4 Súvisiace dokumenty

2.4.1 Interné dokumenty

Local Single Sky Implementation (LSSIP) Slovakia.

2.4.2 Externé dokumenty

L 2 Pravidlá lietania

Annex 6/I Aircraft operations

L 6/II, III Prevádzka lietadiel

L 11 Letové prevádzkové služby

L 15 Letecká informačná služba

Annex 16 Environmental Protection

L 4444 Postupy leteckých navigačných služieb - ATM

Doc 7754 EUR Air Navigation Plan

Doc 8126 Aeronautical Information Services Manual

Doc 8168 PANS-OPS Vol 1 & 2

Doc 9426 Air Traffic Services Planning Manual

Doc 9554 Manual Concerning Safety Measures Relating to Military Activities Potentially Hazardous to Civil Aircraft Operations

Guidance Document for the Implementation of the Flexible Use of Airspace Concept

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

EUROCONTROL Airspace Strategy for the ECAC States

Transition Plan for the Implementation of the EUROCONTROL Airspace Strategy for the ECAC States

EUROCONTROL Manual for Airspace Planning.

Hlava 3 – Účel

- 3.1 Účelom Zásad spravovania vzdušného priestoru Slovenskej republiky (ďalej len „zásady ASM“) je definovať kompetencie, povinnosti a princípy, podľa ktorých Stála medzirezortná komisia⁴ (ďalej len „komisia“) ako národný orgán na vysokej úrovni na strategické spravovanie vzdušného priestoru odsúhlasuje rozdelenie vzdušného priestoru.
- 3.2 V prílohách zásad ASM sú uvedené postupy na poskytovanie služby používateľom vzdušného priestoru a poskytovateľom letových prevádzkových služieb prostredníctvom spoľahlivého, presného a včasného plánovania, schvaľovania a zverejňovania úprav vzdušného priestoru.

Hlava 4 – Stála medzirezortná komisia

- 4.1 Komisia je spoločným orgánom Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „MDVRR SR“) a Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) na koordináciu postupov a činností tvoriacich systém spolupráce civilných a vojenských zložiek pri využívaní vzdušného priestoru, organizovaní a zabezpečovaní letových prevádzkových služieb v súlade s medzinárodnými zmluvami a pri zabezpečovaní nedotknuteľnosti vzdušného priestoru. Štruktúra komisie je uvedená v prílohe A.
- 4.2 Úlohy komisie
- zabezpečiť celkové uplatňovanie koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru na strategickej, predtactickej a tactickej úrovni;
  - pravidelne vyhodnocovať požiadavky používateľov vzdušného priestoru minimálne dva krát ročne;
  - schvaľovať činnosti, ktoré si vyžadujú vyhradenie alebo obmedzenie vzdušného priestoru;
  - stanoviť dočasné štruktúry a postupy vzdušného priestoru s cieľom ponúknuť viacero možností rezervácie vzdušného priestoru a trati;
  - stanoviť kritériá a postupy na vytvorenie a využívanie variabilných horizontálnych a vertikálnych hraníc vzdušného priestoru potrebných na prispôsobenie sa rôznym odchýlkam dráh letu a krátkodobým zmenám letov;

⁴ Ods. 1 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

- schvaľovať a posudzovať vnútroštátne štruktúry vzdušného priestoru s cieľom plánovať pružné štruktúry vzdušného priestoru a postupy;
- definovať špecifické podmienky, podľa ktorých majú zodpovednosť za rozstup medzi civilnými a vojenskými letmi stanovišťa letových prevádzkových služieb alebo vojenské stanovišťa riadenia;
- rozvíjať využitie cezhraničného vzdušného priestoru so susediacimi štátmi, ak je to potrebné z hľadiska tokov prevádzky a činností používateľov;
- koordinovať politiku spravovania vzdušného priestoru so susediacimi štátmi s cieľom spoločne riešiť využívanie vzdušného priestoru naprieč štátnymi hranicami a/alebo regionálnymi hranicami letových informačných oblastí;
- zavádzať a sprístupňovať štruktúry vzdušného priestoru používateľom v úzkej spolupráci a koordinácii so susediacimi štátmi v prípadoch, kde dané štruktúry vzdušného priestoru významne ovplyvňujú prevádzku naprieč štátnymi hranicami a/alebo hranicami letových informačných oblastí s cieľom zabezpečiť optimálne využitie vzdušného priestoru pre všetkých používateľov v celom Spoločenstve;
- spolu so susediacimi štátmi stanovovať spoločný súbor noriem pre rozstup medzi civilnými a vojenskými letmi v prípade cezhraničných činností;
- stanovovať konzultačné mechanizmy medzi osobami alebo organizáciami uvedenými v zozname Európskej komisie uverejnenom podľa čl. 4 odseku 3 nariadenia Komisie (ES) č. 2150/2005 a všetkými relevantnými partnermi a organizáciami s cieľom zabezpečiť zodpovedajúce riešenie požiadaviek používateľov;
- periodicky skúmať postupy a efektívnosť činností na predtaktickej a taktickej úrovni ASM prostredníctvom vykonávania inšpekcií, prieskumov a bezpečnostných auditov v zmysle ustanovenia čl. 9 nariadenia Komisie (ES) č. 2150/2005; v súlade s týmto článkom inšpekcie, prieskumy a bezpečnostné audity na pracovisku spravovania vzdušného priestoru vykonávať Dopravným úradom Slovenskej republiky (ďalej len „DÚ SR“) v spolupráci s Úradom vojenského letectva MO SR (ďalej len „ÚVL“);
- posudzovať a vyhodnocovať postupy týkajúce sa vzdušného priestoru a výkonnosť systému pružného využívania vzdušného priestoru;
- zavádzať mechanizmy na archivovanie údajov o požiadavkách, pridelovaní a skutočnom využívaní štruktúr vzdušného priestoru na ďalšie analytické a plánovacie činnosti.

Hlava 5 – Princípy

5.1 Všeobecne

5.1.1 Princípy strategických cieľov a činností komisie sa týkajú problematiky bezpečnosti, rokovania, spolupráce, zverejňovania a životného prostredia.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

5.2 Bezpečnosť

- 5.2.1 Bezpečnosť je najvyšším cieľom komisie. Úroveň bezpečnosti musí byť udržiavaná alebo zvyšovaná a projektovanie usporiadania vzdušného priestoru musí prihliadať k požiadavkám orgánov nadriadených komisií a požiadavkám regulácie bezpečnosti.
- 5.2.2 Komisia zabezpečí, aby sa v rámci procesu riadenia bezpečnosti vykonalo posúdenie bezpečnosti vrátane identifikácie nebezpečenstva, posúdenia rizík a ich zmiernenia ešte pred zavedením akýchkoľvek zmien do operácií systému pružného využívania vzdušného priestoru s výnimkou certifikovaných poskytovateľov služby a prevádzkovateľov v zmysle Národného bezpečnostného programu civilného letectva v Slovenskej republike, ktorým DÚ SR schválil proces posudzovania a zmierňovania rizika pred zavedením zmeny do systému ATM.
- 5.2.3 Pri zvažovaní a dopracovávaní návrhu zmeny vzdušného priestoru komisia preskúma dôkaz predložený žiadateľom, že úroveň bezpečnosti bude udržiavaná alebo zvýšená.

5.3 Rokovanie

- 5.3.1 Pred realizáciou zmien v plánovaní alebo v koncepcii spravovania vzdušného priestoru sa vykonajú vždy, keď je to možné, s používateľmi vzdušného priestoru, poskytovateľmi ATS a inými relevantnými orgánmi rokovania s cieľom dosiahnutia konsenzu.
- 5.3.2 Úlohou rokovaní komisie je uviesť do súladu civilné a vojenské požiadavky bez uprednostňovania niektorej zložky a dbať na to, aby plánovanie vzdušného priestoru bralo do úvahy záujmy všetkých používateľov.
- 5.3.3 Jednou z foriem rokovania je zasadanie používateľov vzdušného priestoru na pravidelných mesačných koordinačných poradách, ktorých úlohou je zabezpečenie konzultačného procesu k efektívnemu využitiu vzdušného priestoru Slovenskej republiky.

5.4 Spolupráca

- 5.4.1 Úzkou spolupracou s národnými a medzinárodnými partnermi sa zabezpečí konzistentnosť projektovania národného vzdušného priestoru s národnými a medzinárodnými záväzkami a plánmi.

5.5 Zverejňovanie

- 5.5.1 Komisia zabezpečí oznámenie zásad spravovania vzdušného priestoru, zriadenie nových štruktúr vzdušného priestoru a postupov zverejnením s dostatočným časovým predstihom, ktorý dovoľí všetkým používateľom vzdušného priestoru a poskytovateľom ATS vyhovieť novým požiadavkám.

5.6 Životné prostredie

- 5.6.1 Vplyv na životné prostredie projektu vzdušného priestoru je potrebné brať do úvahy už vo fáze revízie postupov a usporiadania vzdušného priestoru.
- 5.6.2 Od komisie sa požaduje zabezpečiť, ak je to vhodné, aby zmeny, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na úroveň hluku v blízkosti letiska boli prerokované s tými, ktorých sa to týka.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

5.7 Výkonnosť systému

- 5.7.1 Komisia zohľadňuje pri spravovaní vzdušného priestoru aj systém výkonnosti poskytovaných leteckých navigačných služieb v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) č. 691/2010 z 29. júla 2010, ktorým sa stanovuje systém výkonnosti letových navigačných služieb a sieťových funkcií v platnom znení.

Hlava 6 - Výbor komisie

- 6.1 Od komisie sa žiadajú rady a názory na ktorúkoľvek dôležitú záležitosť týkajúcu sa spravovania vzdušného priestoru. Z tohto dôvodu komisia zriaďuje Výbor stálej medzirezortnej komisie pre spravovanie vzdušného priestoru (ďalej len „výbor“) s mandátom na predkladanie návrhov na riešenie vzniknutých problémov.
- 6.2 Hlavnou úlohou výboru je pomáhať komisii pri rozvoji stratégie, konfigurácií a postupov s ohľadom na rôzne požiadavky všetkých používateľov vzdušného priestoru a civilných a vojenských poskytovateľov ATS.
- 6.3 Predsedom výboru je zástupca MO SR určený komisiou. Výbor je pod stálou kontrolou komisie. Zloženie výboru je uvedené v rokovacom poriadku výboru.
- 6.4 Väčšina agendy výboru je vybavovaná korešpondenčne. Pracovné stretnutie výboru sa koná minimálne jedenkrát za tri mesiace alebo na žiadosť člena výboru alebo na príkaz komisie. Výbor plní úlohy na základe požiadaviek komisie.

Hlava 7 – Stratégia spravovania vzdušného priestoru a revízny proces

- 7.1 Tento postup definuje proces, ktorý zabezpečuje, že stratégia spravovania vzdušného priestoru je stanovená a revidovaná podľa princípov uvedených v týchto zásadách ASM.
- 7.2 V kontexte stratégie spravovania vzdušného priestoru a revízneho procesu má termín „stratégia“ nasledujúci význam: „kvalifikovaná metóda rozhodovania, ktorá poskytuje návod na rozpoznanie prijateľných a neprijateľných typov činností pre tých, ktorí majú výkonnú zodpovednosť.“
- 7.3 Stratégia spravovania vzdušného priestoru a revízny proces majú týchto šesť fáz:
1. identifikácia potreby zmeny;
  2. analýza účinkov;
  3. rozhodnutie pokračovať;
  4. rokovanie;
  5. schválenie;
  6. zverejnenie.
- 7.4 Postupový diagram v prílohe B ilustruje činnosti, zretele a požiadavky stratégie spravovania vzdušného priestoru a revízneho procesu.
- 7.5 Koordinácia a odsúhlasenie príslušnými civilnými a vojenskými organizáciami je kritickým prvkom procesu a musí sa vykonať pred externými rokovaniami.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

- 7.6 Komisia pri stanovovaní stratégie alebo iniciovaní legislatívnej zmeny iniciuje a/alebo vykoná, ak je to potrebné, posúdenie dopadu opisujúceho celkový dopad regulačných opatrení alebo zmeny stratégie vrátane vypracovania bezpečnostnej štúdie, posúdenia vplyvu na životné prostredie, posúdenie legálnosti a analýzu nákladov a výnosov.

Hlava 8 – Metodika zmien vzdušného priestoru

- 8.1 Tento postup definuje proces, ktorý zabezpečuje, že navrhované zmeny vzdušného priestoru sú iniciované, preskúmané, vypracované, schválené a zavedené v súlade so stratégiou stanovenou komisiou.
- 8.2 V kontexte metodiky zmien vzdušného priestoru má termín „žiadateľ“ nasledujúci význam: „ten, kto môže požiadať o zmeny vzdušného priestoru“ (napr. používatelia vzdušného priestoru, poskytovatelia ATS atď.).
- 8.3 Žiadateľ požadujúci zmenu vzdušného priestoru informuje komisiu, ktorá poskytne rady ohľadne hlavnej strategickkej línie, projektovania, manažmentu bezpečnosti a výkonu rokovaní. Vlastníkom návrhu zostáva žiadateľ.
- 8.4 Žiadateľ vykoná, ak sa tak požaduje, počiatočné neformálne rokovanie. V prípade, že rokovanie nie je úspešné, alebo hrozí nadmerné zdržanie, môže sa s problémom obrátiť na komisiu. Komisia môže po prípadnom ďalšom rokovaní s odporcom rozhodnúť, ako má byť problém riešený.
- 8.5 Po ukončení neformálnych rokovaní predloží žiadateľ formálne návrh so všetkými detailmi zmeny.
- 8.6 Prekladateľ zmeny je zodpovedný za vypracovanie bezpečnostnej štúdie, štúdie efektívnosti, ak ju komisia požaduje, zabezpečenie formálneho rokovania a dopracovania návrhu, pričom sa uplatňujú ustanovenia odseku 5.2.2 tohto dokumentu.
- 8.7 Postupový diagram v prílohe C ilustruje fázy a činnosti v procese realizácie jednotnej metodiky zmien vzdušného priestoru.
- 8.8 Po ukončení formálnych rokovaní a prípadnom dopracovaní návrhu komisia formálne akceptuje projekt a odsúhlasí žiadateľovi dátum účinnosti. Žiadateľ je zodpovedný za vypracovanie a následné publikovanie prevádzkových postupov ATC, ak sa požaduje.
- 8.9 Komisia preskúma všetky významné zmeny vzdušného priestoru, aby sa uistila, že účinne slúžia účelu, na ktorý boli projektované. Doba medzi zavedením a preskúmaním sa líši podľa zložitosti a účelu daného vzdušného priestoru.

Hlava 9 – Dynamické spravovanie vzdušného priestoru

- 9.1 Z dôvodu väčšej flexibility využívania vzdušného priestoru môže pracovisko AMC pre stanovištia riadenia letovej prevádzky/vojenské stanovištia riadenia na predtactickej alebo tactickej úrovni ASM vyčleniť ad hoc štruktúry, ktoré budú lepšie vyhovovať vojenským potrebám a požiadavkám letovej prevádzky.
- 9.2 V deň platnosti správy AUP môžu oprávnení používatelia vzdušného priestoru žiadať o povolenie činnosti v ad hoc štruktúre vzdušného priestoru alebo o povolenie aktivovať AMC spravovaný priestor, prípadne CDR trať nad rámec plánovaného

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

využitia správy AUP v prípade, ak nebolo možné predpokladať činnosť v požadovanom vzdušnom priestore na predtactickej úrovni ASM za týchto podmienok:

- žiadosť sa predkladá na pracovisko AMC minimálne 60 minút pre časom požadovanej aktivácie;
- vzdušný priestor, ktorého sa aktivácia týka, sa musí nachádzať mimo vzdušného priestoru triedy G;
- pracovisko AMC musí prerokovať danú požiadavku so stanovišťom ACC/FMP Bratislava/stanovišťom OAT;
- na základe rokovaní pracovisko AMC schváli alebo neschváli danú požiadavku.

Hlava 10 – Priority pri spravovaní vzdušného priestoru

10.1 Pracovisko AMC vychádzajúc z definície a cieľov koncepcie pri spravovaní vzdušného priestoru sa riadi nasledovnými prioritami, ktoré boli upravené komisiou:

Priorita č. 1:

- zakázané priestory,
- CTR/TMA, LZR315 MCTR PREŠOV, LZR314 MCTR MALACKY, LZTRA 1 MTMA MALACKY a LZTRA 2 MTMA MALACKY
- stále trate ATS v riadenom vzdušnom priestore,

Priorita č. 1 sa na účely FUA uplatňuje výlučne na základe rozhodnutia komisie.

Priorita č. 2:

- AMC spravované priestory na vykonávanie vojenských operácií a výcviku Ozbromených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“) alebo Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“).

Pri pridelení AMC spravovaných priestorov podľa priority č.2 má prednosť požiadavka OS SR alebo MV SR po zohľadnení požiadaviek od iných používateľov vzdušného priestoru (AA) prerokovaných na koordinačnej porade, s výnimkou požiadaviek zahraničných prevádzkovateľov prednesených prostredníctvom ACC Bratislava (vychádzajúc z potrieb ATFCM), kedy sa postupuje podľa pravidiel vyjednávania uvedených v Smernici na výkon služby na pracovisku AMC.

Priorita č. 3:

- AMC spravované priestory pre potreby iných používateľov než OS SR alebo MV SR

Priorita č. 4:

- podmienené trate ATS (CDR).

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

Komisia môže stanoviť prednosť pred uvedenými prioritami pri záujmových priestoroch v prípade, keď používateľ vzdušného priestoru o to požiada a požiadavka sa dotýka rezervácie priestorov pre tieto činnosti:

- rozsiahle medzinárodné vojenské cvičenia,
- medzinárodné a národné súťaže v športovom lietaní.

Žiadateľ o udelenie priority č. 4 je povinný doručiť komisii svoju požiadavku na prioritu do 15. marca daného roku alebo najmenej 6 mesiacov pred požadovaným termínom rezervácie priestoru.

Hlava 11 – Cezhraničná pôsobnosť

Cezhraničná pôsobnosť koncepcie FUA je upravená Dohodou o vytvorení funkčného bloku vzdušného priestoru stredná Európa, resp. ďalšími medzinárodnými zmluvami.

Hlava 12 – Projektovanie štruktúr vzdušného priestoru

- 12.1 V záujme zabezpečenia transparentnosti a predvídateľnosti opatrení v spravovaní vzdušného priestoru a uvedenia do súladu protikladných požiadaviek na využitie vzdušného priestoru civilným a vojenským letectvom je potrebné stanoviť objektívne kritériá na projektovanie štruktúr vzdušného priestoru.
- 12.2 Pri projektovaní štruktúr vzdušného priestoru sa vychádza z ročnej analýzy využitia AMC spravovaných priestorov na základe štatistických údajov poskytnutých pracoviskom AMC. V prípade nízkej intenzity využitia AMC spravovaného priestoru (časová využiteľnosť do 10% z plánovanej doby alebo využitie menej ako 20 dní za rok) rozhodne komisia o jeho ďalšej opodstatnenosti.
- 12.3 Zásady ASM sú založené na direktívach a kritériách uniformného projektovania štruktúr vzdušného priestoru a metodiky zmien uvedených v „EUROCONTROL Manual for Airspace Planning“.

Hlava 13 – Zverejňovanie

- 13.1 Zverejňovanie informácií o štruktúrach a využívaní vzdušného priestoru Slovenskej republiky sa vykonáva v súlade s ustanoveniami uvedenými v predpise L 15 Letecká informačná služba, v ICAO Doc 8126 Aeronautical Information Services Manual, v predpise L 10 Letecké telekomunikácie, Zväzok II - Spojovacie postupy, v predpise L 4 Letecké mapy, v ICAO Doc 8697 Aeronautical Chart Manual a v dokumente EUROCONTROL Guidelines for Airspace Management - The ASM Handbook.
- 13.2 Informácie o využívaní vzdušného priestoru dohodnutého v predtaktickej fáze (D-1) sa zverejňujú správou AUP, ktorá je v deň D aktualizovaná správou UUP.
- 13.3 Informácie o skutočnom využívaní vzdušného priestoru poskytujú príslušné stanovišťa letových prevádzkových služieb uvedené v AIP SR v časti ENR 5.

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

Hlava 14 – Záverečné ustanovenia

- 14.1 Zásady spravovania vzdušného priestoru Slovenskej republiky, ich zmeny a doplnky schvaľuje minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a minister obrany Slovenskej republiky.
- 14.2 Zásady spravovania vzdušného priestoru Slovenskej republiky nadobudnú účinnosť dňa 1. februára 2014.
- 14.3 Zásady spravovania vzdušného priestoru Slovenskej republiky sú vyhotovené v štyroch originálnych rovnopisoch, z ktorých MDVRR SR a MO SR dostanú po dva rovnopisy.
- 14.4 Zrušujú sa Zásady spravovania vzdušného priestoru Slovenskej republiky č. 13571/2011/SCLVD-67670, resp. č. ÚVL-1/1-170/2011

Bratislava 19. 12. 2013

Za Ministerstvo dopravy,
výstavby a regionálneho rozvoja
Slovenskej republikyJán Počiatek
minister

Bratislava 27-01-2014

Za Ministerstvo obrany
Slovenskej republikyMartin Glváč
minister

Vydanie č.: 2	Dátum účinnosti:
Počet strán celkom: 18	1. 2. 2014
Počet príloh: 3	

Príloha A

Štruktúra Stálej medzirezortnej komisie

Predsedom Stálej medzirezortnej komisie je generálny riaditeľ sekcie civilného letectva a vodnej dopravy MDVRR SR.

Podpredsedom Stálej medzirezortnej komisie je riaditeľ úradu vojenského letectva MO SR.

Stála
medzirezortná
komisia

MDVRR SR (5 členov):

- generálny riaditeľ sekcie civilného letectva a vodnej dopravy
- riaditeľ odboru civilného letectva
- predseda DÚ SR
- riaditeľ SNSL DÚ SR
- riaditeľ LPS SR, š. p.

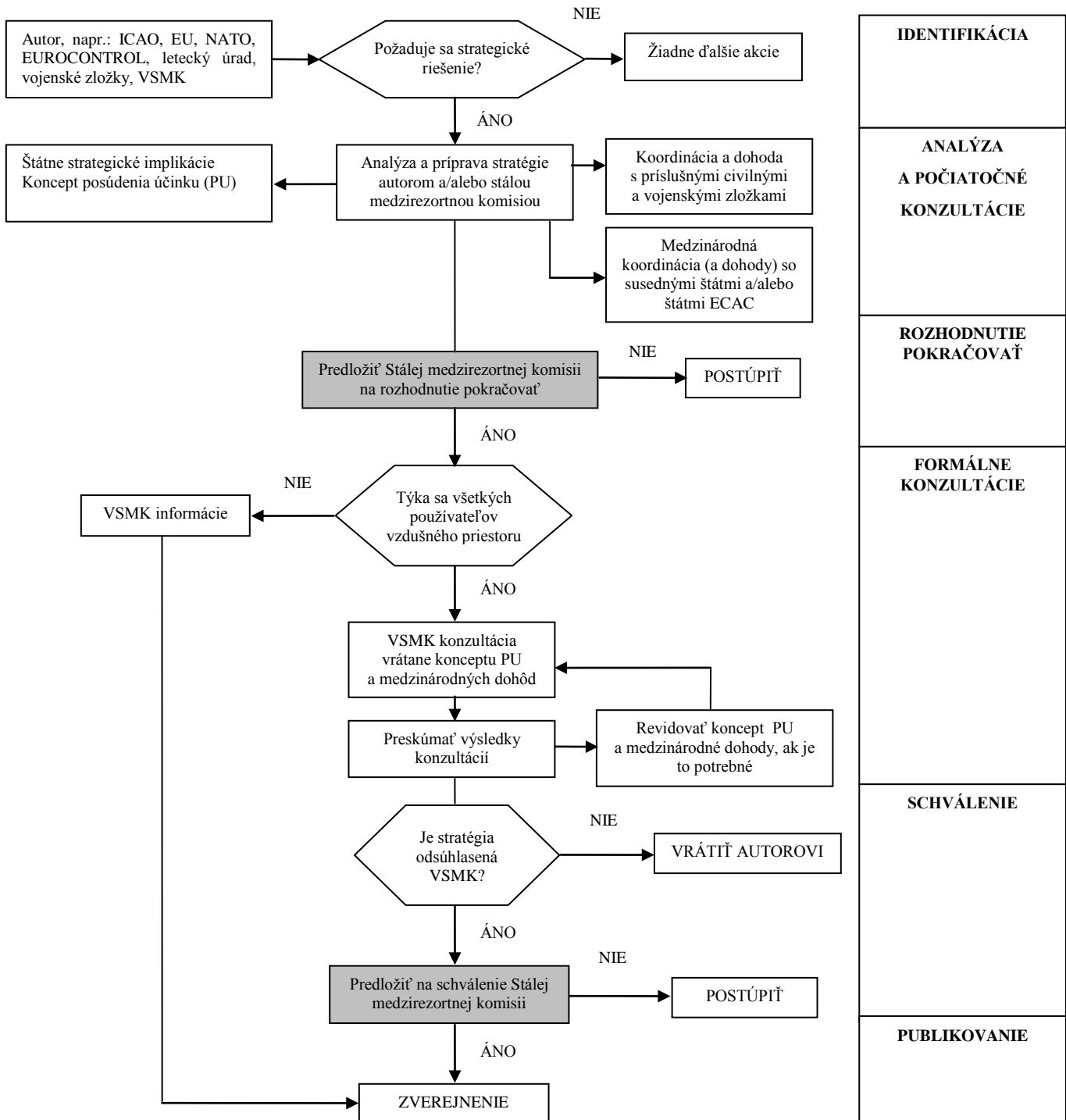
MO SR (5 členov):

- riaditeľ ÚVL MO SR
- vedúci starší inšpektor - špecialista Úradu vojenského letectva MO SR
- riaditeľ odboru podpory obranných systémov MO SR
- zástupca veliteľa VzS OS SR
- náčelník oddelenia leteckého výcviku VzS OS SR

Príloha B

Obr. 1: Tvorba stratégie spravovania vzdušného priestoru a revízný proces

Príloha C

Obr. 2: Metodika zmien vzdušného priestoru

